

Informació de l'OMS per a Pacients i Acompanyants

Què és la resistència als antibiòtics? De vegades un antibiòtic que tenia efecte amb un determinat tipus d'infecció bacteriana deixa de tenir-ne, la qual cosa es produeix quan els bacteris canvien i, per tant, l'antibiòtic ja no els pot eliminar ni inhibir. Així doncs, l'antibiòtic (i d'altres del mateix "tipus") no pot curar una infecció causada per aquests bacteris; és a dir, els bacteris es fan resistents i es poden continuar multiplicant en el cos del pacient, fins i tot mentre pren l'antibiòtic. La denominació d'aquest fenomen és **resistència als antibiòtics** o resistència bacteriana, que és generalment causada per l'ús excessiu i el mal ús dels antibiòtics.

Com s'introdueixen en el cos els bacteris resistents als antibiòtics? Les infeccions poden tenir lloc quan hi ha un "punt d'entrada", pel qual els bacteris resistents penetren en el cos del pacient, generalment quan es lesiona la pell, com ara en cas de ferides quirúrgiques o vies intravenoses, i amb freqüència tocant directament la "localització en qüestió" amb les mans brutes. En els centres sanitaris on l'ús d'antibiòtics és elevat i està poc estandarditzat, és més probable que els bacteris es facin resistents als antibiòtics i causin infeccions relacionades amb l'assistència sanitària (IRAS), que són molt més difícils de tractar.

S'observa resistència als antibiòtics tant en els hospitals com en la comunitat? La resistència als antibiòtics és un problema d'abast mundial observat en els hospitals i també en la comunitat.

Per què us hauríeu de preocupar pels bacteris resistents als antibiòtics? Quan una persona pren antibiòtics, generalment aquests eliminen els bacteris que causen la infecció, però els bacteris resistents poden continuar desenvolupant-se en el cos i multiplicar-se, la qual cosa fa més difícil tractar les infeccions amb els antibiòtics que hi ha disponibles. Aquestes infeccions poden produir dany greu i la mort. Els bacteris resistents als antibiòtics es poden propagar fàcilment als pacients vulnerables. A vegades també es transmeten als membres de la família, companys d'escola o de feina. És un tema d'interès per a la salut pública arreu del món, ja que cada vegada més bacteris desenvolupen resistència als antibiòtics, però disminueix el nombre d'antibiòtics útils per tractar les infeccions. És important tenir en compte que vostè o la seva família pot entrar en contacte amb bacteris resistents als antibiòtics que se li poden dipositar a l'intestí o a la pell sense causar cap dany, però poden infectar altres persones.

Quina és la mesura clau que haurien de prendre els professionals sanitaris per evitar que els pacients entrin en contacte amb bacteris resistents?

La resposta és senzilla: la higiene de les mans!

Hi ha moments clau en què el professional sanitari s'ha de rentar les mans per evitar que els pacients adquireixin bacteris resistents:

Abans del contacte amb el pacient

Per exemple, abans de fer-li un examen de salut o ajudar-lo a moure's. L'OMS anomena aquesta indicació de la higiene de les mans **Moment 1**, abans del contacte amb el pacient.

Abans de realitzar una tasca asèptica

És a dir, abans de dur a terme qualsevol tasca d'assistència sanitària que implica el contacte directe amb les membranes mucoses o amb una part del cos que no sigui la pell intacta; per exemple, durant l'aplicació d'apòsits en ferides, la inserció i la cura de la sonda urinària, la higiene oral, la inserció i la cura d'una via intravenosa. L'OMS ho denomina **Moment 2**, abans de realitzar una tasca asèptica.

Informació de l'OMS per a Pacients i Acompanyants

Què poden fer els pacients per evitar l'aparició de resistència als antibiòtics a l'hospital?

Els pacients, quan són a l'hospital, poden contribuir a evitar la propagació de bacteris resistents als antibiòtics amb la higiene de les mans.

Vegeu-ne alguns exemples:

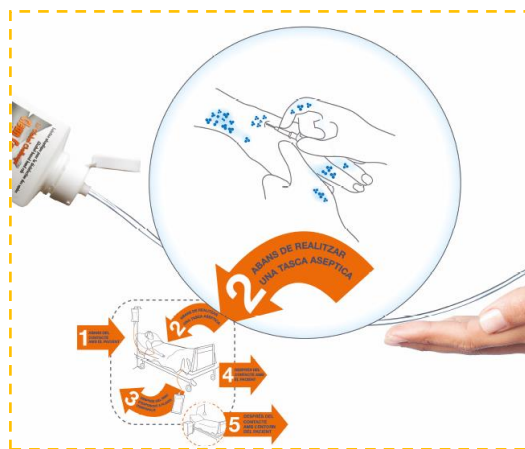
- abans de tocar-se els apòsits en ferides o la localització de la via intravenosa;
- després del contacte amb altres pacients;
- després d'anar al lavabo.

Els pacients també poden col·laborar amb els professionals de la salut, demanant-los amablement si s'han rentat les mans abans del contacte amb ells i abans de realitzar una tasca asèptica. L'OMS té un document sobre aquest tema

(http://seguretatdelspacients.gencat.cat/web/.content/Enllac/Enllac_document/Arxius_documents/DOC_campanyesHM/DOC_campanyesHM2015/Consells_per_a_pacients.pdf)

Una crida perquè actueu

- Eviti les infeccions fent salut (per exemple, amb una alimentació saludable i practicant una bona higiene) perquè no li calgui prendre antibiòtics.
- Eviti les infeccions rentant-se les mans freqüentment a casa, a la feina, a l'escola, al gimnàs, etc.
- Deixi que el metge o el farmacèutic li receptin un antibiòtic adequat per a la seva infecció (no exigeixi que siguin antibiòtics). Tingui en compte que en general no tenen efecte en el cas d'infeccions víriques.
- Si li recepten antibiòtics, pregunti sempre com alleujar la seva malaltia el medicament que li recepten.
- Prengui els antibiòtics d'acord amb el que li hagi receptat el metge o farmacèutic, i no se'n salti cap presa ni en suspengui el tractament encara que comenci a sentir-se millor.
- No conservi ni prengui antibiòtics per tractar altres malalties. Tot i que hi ha diverses infeccions que poden semblar idèntiques, pot ser que no ho siguin. No intercanviï els medicaments receptats per d'altres, perquè això pot comportar fer-ne un mal ús i facilitar la resistència als antibiòtics. Els antibiòtics són fàrmacs potents i també poden tenir efectes secundaris negatius.
- Recomani a la seva família i amics que prenguin només antibiòtics quan estiguin prescrits pel metge.

Més informació

Resistència microbiana <http://www.who.int/drugresistance/es>
Higiene de les mans i l'atenció sanitària <http://www.who.int/gpsc/5may/es>
Seguretat dels Pacients <http://seguretatdelspacients.gencat.cat/ca/inici/>

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut